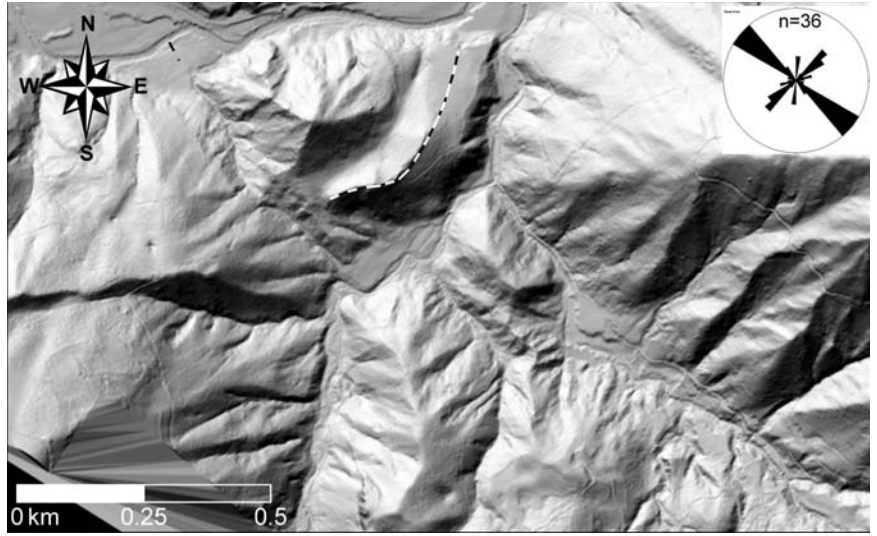
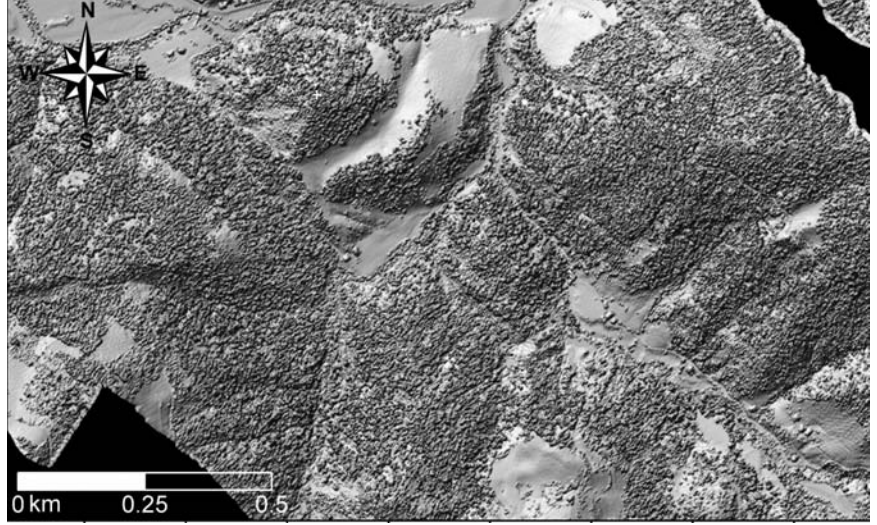

Gizli Fay Kalmayacak

2005 Keşmir depremi, dağlık bölgelerde bulunan ve özellikle de ormanlarla örtülü oldukları için varlığı farkedilmemiş fayların yaratabileceği felaketi göstermesi bakımından ürkütücü bir örnek. İngiltere'deki Leicester Üniversitesi'nin Jeoloji ve Coğrafya Bölümlerinden biliminsanlarının geliştirdikleri yeni fay tarama yöntemiyle, bu sorunun çözümüne doğru atılmış çok önemli bir adım. Dağlık bölgelerde rahatlıkla yararlanılabilecek bu teknik sayesinde, sözgelimi tabanı örten ormanlar görüntüden sanal olarak 'kazınarak' faylar da dahil olmak üzere, taban özellikleri gözler önüne serilebiliyor.

Leicester Üniversitesi araştırmacılarının öncülüğünü yaptıkları bu tekniğin özü, bir uçağa yerleştirilmiş, LiDAR adı verilen güçlü bir lazer sonda. Projeleri kapsamında Alplerin Slovenya'da bulunan bölümlerini tarayarak deprem yaratma potansiyeli taşıyan fayları saptamışlar. Dünyada ormanlarca gizlenmiş, keşfedilmemiş birçok aktif fay bölgesi olduğunu söyleyen araştırmacılar özellikle Endonezya, Hindistan, Kuzey Amerika'nın kuzeybatısı, And ve Alp dağları bölgelerindeki ülkelerde yaşayanlar için bu fayların birer saatli bomba olduğunu hatırlatıyorlar. Araştırmacılardan Dickson Cunningham "Fayların yüzeyde nasıl birleşip tabanı nasıl bölümlendirdiklerini bu şekilde ilk kez görme

Slovenya'daki Idriza Fayı'nın LiDAR görüntüleri

olanağı buluyoruz. Bu bize, fayların ileride oluşturabilecekleri deprem ya da hareketliliklerin ölçüğü hakkında değerlendirmeye yapabileceğimiz olanağı sunuyor" diye anlatıyor. Geçtiğimiz Ağustos ayında yaptıkları bir inceleme gezisi, araştırmacılara, çalışma sonuçlarını "şaşırtıcı" biçimde doğrulayan, ve daha önce yer bilimcilerce

farkedilmemiş birçok kanıt sunmuş durumda. Şu anki çalışmalarının, elde ettikleri sonuçları ayrıntılandırmak üzerine olduğunu söyleyen araştırmacılar, İngiltere'nin ilk disiplinlerarası LiDAR araştırma birimini de Leicester'da kurmuş bulunuyorlar.

University of Leicester Basın Duyurusu, 8 Kasım 2006

